

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2015

Województwo łódzkie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Agnieszka Komor

dr Dariusz Turek

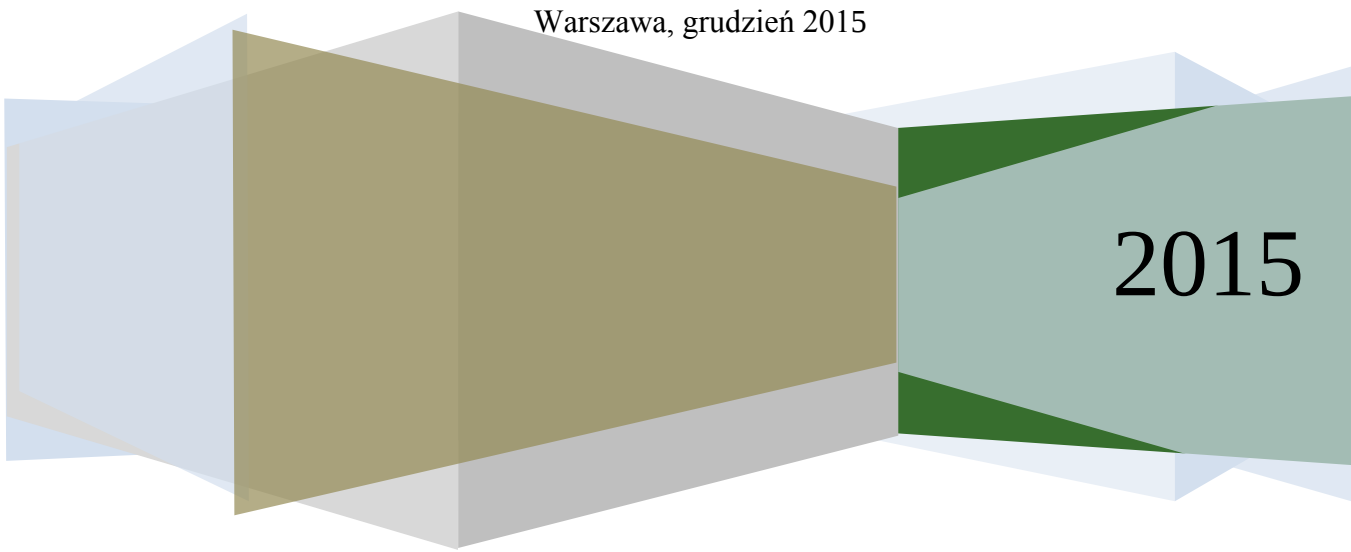
dr Patrycjusz Zarębski

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, grudzień 2015

2015

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ) jest instytucją rządową, która pomaga inwestorom od 1992 roku. Misją PAIiIZ jest tworzenie pozytywnego wizerunku Polski w świecie i dzięki temu zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych poprzez zachęcanie firm do inwestowania w Polsce. PAIiIZ jest przydatnym partnerem dla zagranicznych przedsiębiorców wchodzących na polski rynek. Agencja przeprowadza inwestorów przez wszystkie niezbędne procedury administracyjne oraz prawne dotyczące danego przedsięwzięcia. Zapewnia również szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej kwestii prawnych i biznesowych w zakresie inwestycji. Ponadto pomaga w znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, partnerów oraz dostawców.

PAIiIZ zapewnia bezpłatne, profesjonalne usługi doradcze dla inwestorów, w tym:

- pomoc przy wyborze lokalizacji inwestycji;
- dostosowane do potrzeb inwestorów wizyty w Polsce;
- informacje na temat otoczenia prawnego i gospodarczego Polski;
- dane dotyczące dostępnych zachęt inwestycyjnych;
- ułatwianie kontaktów z władzami centralnymi i lokalnymi;
- identyfikację potencjalnych dostawców i wykonawców;
- opiekę nad inwestorami działającymi na terenie kraju, w tym w zakresie reinwestycji.

Na stronie internetowej **www.paiz.gov.pl** inwestor znajdzie wszystkie niezbędne informacje o Polsce, polskiej gospodarce, regulacjach prawnych oraz inne szczegółowe dane, które mogą być przydatne dla każdej firmy chcącej prowadzić swoją działalność na terenie kraju.

W 2011 roku zostało powołane Centrum Współpracy Gospodarczej PAIiIZ Chiny – Polska, zapewniając kompleksowe informacje o możliwościach inwestycyjnych w Polsce oraz oferując wsparcie dla chińskich firm w trakcie procesu inwestycyjnego. Centrum jest odpowiedzialne za promocję Polski jako lokalizacji dla inwestycji zagranicznych, identyfikację źródeł zagranicznych inwestycji bezpośrednich, wspieranie misji i delegacji z Chin, przygotowywanie analiz i informacji, utrzymując stały kontakt z chińskimi firmami działającymi w Polsce. Więcej informacji o projekcie "Go China" można znaleźć na stronie: **www.gochina.gov.pl**.

Od 2013 roku natomiast PAIiIZ realizuje program "Go Africa". Jego celem jest zachęcenie polskich przedsiębiorców do wejścia na rynki afrykańskie, jak również promocja Polski w Afryce. By ten cel został osiągnięty PAIiIZ organizuje misje rozpoznawcze do krajów afrykańskich, udział polskich przedsiębiorców w targach, konferencjach, seminariach i warsztatach, zarówno w Polsce, jak i krajach Afryki. Ponadto Agencja przygotowuje publikacje o rynku afrykańskim. Więcej informacji o projekcie "Go Africa" można znaleźć na stronie: **www.goafrica.gov.pl**.

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są publikowane corocznie od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa dolnośląskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne, syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem ocen atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa łódzkiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny łódzkich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji

kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Województwo łódzkie jest położone w centrum Polski, a zarazem w centrum Europy. Jest to region o tradycjach przemysłowych, kojarzony z włókiennictwem i przemysłem odzieżowym. Obecnie w oparciu o trzecie pod względem liczby mieszkańców miasto w Polsce - Łódź, rozwijają się dynamicznie w tym regionie inne rodzaje przemysłu, szczególnie produkcja sprzętu AGD oraz biotechnologiczny.

Atuty województwa stanowią:

- znakomite położenie komunikacyjne - w województwie powstaje węzeł autostrad (w okolicach Strykowa), dzięki czemu województwo będzie miało najlepszą w Polsce lokalizację dla inwestycji przeznaczonych na rynek krajowy,
- dostęp do dużych zasobów pracy, nie tylko w postaci tanich pracowników o niskich kwalifikacjach, ale także wykwalifikowanych pracowników, co jest możliwe dzięki obecności licznych szkół wyższych oraz szkolnictwa zawodowego,
- duży potencjał naukowo - badawczy łódzkich szkół wyższych i ośrodków naukowych,
- znaczne zasoby duże zasoby węgla brunatnego, dzięki czemu województwo dysponuje nadwyżką taniej energii elektrycznej,
- bardzo duże zasoby wód termalnych, które mogą być podstawą rozwoju energii odnawialnej oraz rozwoju funkcji uzdrowiskowych regionu,
- atrakcyjne oferty inwestycyjne dla inwestorów w podstrefach specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa łódzkiego

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2013 r. (zł/osoba)	40358	43175	-
Liczba ludności (osoby - stan na 31 XII 2014)	2.504.136	38.478.602	6,5%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2014 r. (osoby)	24003	424317	5,7%
Absolwenci szkół średnich w 2014 r. (osoby)	17365	271333	6,4%
Liczba pracujących w 2014 r. (tysiące osób)	1277	15859	8,1%
Struktura pracujących w 2013 r.	sektor rolniczy 12,4% sektor przemysłowy 31,2% sektor usługowy 56,4%		11,5% 30,5% 58,0%
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2013 r. (mln zł)	2509,6	75105,1	3,3%
Kapitał spółek w 2013 r. (mln zł)	5115,6	209130,1	2,4%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– Łódzka – Starachowicka			
Oceny wyróżniające województwo łódzkie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Gospodarka narodowa klasa C Przemysł kapitałochłonny klasa C Przemysł pracochłonny klasa C Handel i naprawy klasa C	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa C Handel i naprawy klasa B Zakwaterowanie i gastronomia klasa C	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	bełchatowski, m.Łódź, m.Piotrków Trybunalski, m.Skierniewice	
Gminy	Klasa A	Aleksandrów Łódzki (m-w), Andrespol (w), Bełchatów (m), Brzeziny (m), Kleszczów (w), Konstantynów Łódzki (m), Ksawerów (w), Kutno (m), Łęczycza (m), Łowicz (m), Łódź (m), Nowosolna (w), Pabianice (m), Piotrków Trybunalski (m), Radomsko (m), Rawa Mazowiecka (m), Rząśnia (w), Rzgów (m-w), Skierniewice (m), Sulmierzyce (w), Tomaszów Mazowiecki (m), Zduńska Wola (m), Zgierz (m)	
	Klasa B	Głowno (m), Ozorków (m), Pabianice (w), Sieradz (m), Stryków (m-w), Szczerców (w), Tuszyn (m-w), Wieluń (m-w)	

Objaśnienia

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2014 to 2504136 mieszkańców, co stanowiło 6,5% ludności Polski. W województwie łódzkim struktura wieku w roku 2014 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 16,9% osób, produkcyjny: 61,9% i poprodukcyjny: 21,2% (Polska analogicznie: 18%, 63% i 19%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 30 uczelni wyższych, w których kształci się 87 tys. studentów, czyli 6% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie łódzkim 19 wydziałów uczelni wyższych otrzymało kategorię naukową A; a 26 wydziałów otrzymało kategorię – B. Warto także wspomnieć, że 23 szkoły wyższe nie otrzymało żadnej kategorii przyznawanej przez KEJN. Szczegółowe informacje znajdują się w Aneksie (tabela 5.).

W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 9% uczniów województwa, natomiast do techników 27,4%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa we wrześniu 2015 r. 10,3%, dla porównania w Polsce - 9,7%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2015 wyniosło 3546,3 zł, czyli 96% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo łódzkie dostarczyło w 2013 r. 6,1% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 40358 zł, przy średniej dla Polski 43175 zł. Wynik ten plasuje województwo na 6 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2013 wyniosła 191%, przy średniej dla Polski równej 197%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem sektora usług 56,4% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 12,4% i 31,2% pracujących (GUS, BDL 2015).

W strukturze przemysłu województwa łódzkiego wybija się kilka działów takie jak: produkcja artykułów spożywczych (23% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2014 roku), produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (8%), produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (6%).

Region jest czołowym producentem odzieży (30% krajowej produkcji sprzedanej w 2014), wyrobów tekstylnych (23%), wyrobów farmaceutycznych (13%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (9%), artykułów spożywczych (8%), produktów

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2015 r.) GUS.

z gumy i tworzyw sztucznych (8%). Ma też 8,6 - procentowy udział w krajowym rynku poligrafii i reprodukcji zapasowych nośników informacji.³

Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa łódzkiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego można do nich zaliczyć: energetyka, logistyka, włókiennictwo, rolno-spożywczy, budowlany, chemiczny, biotechnologia

Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie łódzkim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych przy współpracy z samorządem województwa łódzkiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. **Są to sektory:**

- branża włókiennicza, odzieżowa i dziewiarska,
- zaawansowane materiały budowlane,
- medycyna, farmacja, kosmetyki,
- energetyka, w tym odnawialne źródła energii,
- innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze,
- media, informatyka i telekomunikacja,
- mechatronika.

Inwestycje te w większości przypadków mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne: **Katowicka SEZ, Łódzka SEZ, Starachowicka SEZ, w następujących podstrefach:**

- **SSE Łódzka** podstrefy: Aleksandrów Łódzki (m-w), Bełchatów (m), Brójce (w), Kleszczów (w), Koluszki (m-w), Konstantynów Łódzki (m), Ksawerów (w), Kutno (m), Łęczyca (m), Łowicz (m), Łódź (m), Opoczno (m-w), Ozorków (m), Paradyż (w), Piotrków Trybunalski (m), Radomsko (m), Rawa Mazowiecka (m), Sieradz (m), Skierniewice (m), Sławno (w), Stryków (m-w), Tomaszów Mazowiecki (m), Tomaszów Mazowiecki (w), Ujazd (w), Widawa (w), Wieluń (m-w), Wola Krzysztoporska (w), Wolbórz (m-w), Wróblew (w), Zduńska Wola (m), Żelów (m-w), Zgierz (m), Zgierz (w), Żychlin (m-w), Zduńska Wola (w),
- **SSE Starachowicka** podstrefy: Mniszków (w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać ulgę w podatku dochodowym sięgającą 35% - 55%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Łódzkiego, I kwartał 2015 oraz Biuletynu Statystycznego I kwartał 2015, www.stat.gov.pl (10.11.2015) .

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo łódzkie należy do atrakcyjnych województw w Polsce, o czym świadczy uzyskana przez nie dość wysoka ocena potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI_2 dla gospodarki narodowej, szczególnie dla inwestycji kapitałochłonnych lub pracochłonnych w przemyśle i handel. Również efekty inwestycji mierzone wskaźnikiem rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej wskazują na istnienie w tym województwie korzystnych ogólnych warunków dla prowadzenia biznesu, ze szczególnym uwzględnieniem handlu i turystyki z gastronomią.

W latach 2003-2013 województwo nieznacznie podniosło swoją pozycję konkurencyjną na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych mierzoną wartością kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego z 2,0% do 2,4%.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od trzech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.⁴ Ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

Województwo łódzkie zostało ocenione jako region o niskiej atrakcyjności inwestycyjnej (klasa E) spośród 270 regionów Unii Europejskiej szczebla NUTS 2. Polski region zajął 191 miejsce, co oznacza, że poprawiło swoją lokatę o 7 pozycji względem poprzedniego badania. Województwo łódzkie posiada przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego, ocenionego na klasę A.

Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **austriackie:** Burgenland;
- **belgijskie:** Prov. Luxembourg;
- **brytyjskie:** Cornwall and Isles of Scilly, Lincolnshire, Tees Valley and Durham, West Wales and The Valleys;
- **bułgarskie:** Severen tsentralen, Severoiztochen, Severozapaden, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **czeskie:** Severozápad;

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

- **francuskie:** Basse-Normandie, Bourgogne, Guyane, Picardie;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Dytiki Ellada, Dytiki Makedonia, Ionia Nisia, Ipeiros, Kentriki Makedonia, Notio Aigaio, Peloponnisos, Sterea Ellada, Thessalia, Voreio Aigaio;
- **hiszpańskie:** Andalucia, Canarias, Castilla-La Mancha, Extremadura, Región de Murcia;
- **holenderskie:** Drenthe;
- **lotewskie:** Latvija;
- **niemieckie:** Koblenz, Lüneburg, Sachsen-Anhalt, Weser-Ems;
- **portugalskie:** Alentejo, Algarve, Centro, Norte, Região Autónoma da Madeira, Região Autónoma dos Açores;
- **rumuńskie:** Centru, Nord-Est, Nord-Vest, Sud - Muntenia, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia, Vest;
- **słowackie:** Stredné Slovensko, Východné Slovensko;
- **słoweńskie:** Vzhodna Slovenija;
- **węgierskie:** Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl;
- **włoskie:** Abruzzo, Basilicata, Calabria, Campania, Marche, Molise, Puglia, Sardegna, Sicilia.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **rynku pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału

ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rysunek 3 i 4). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

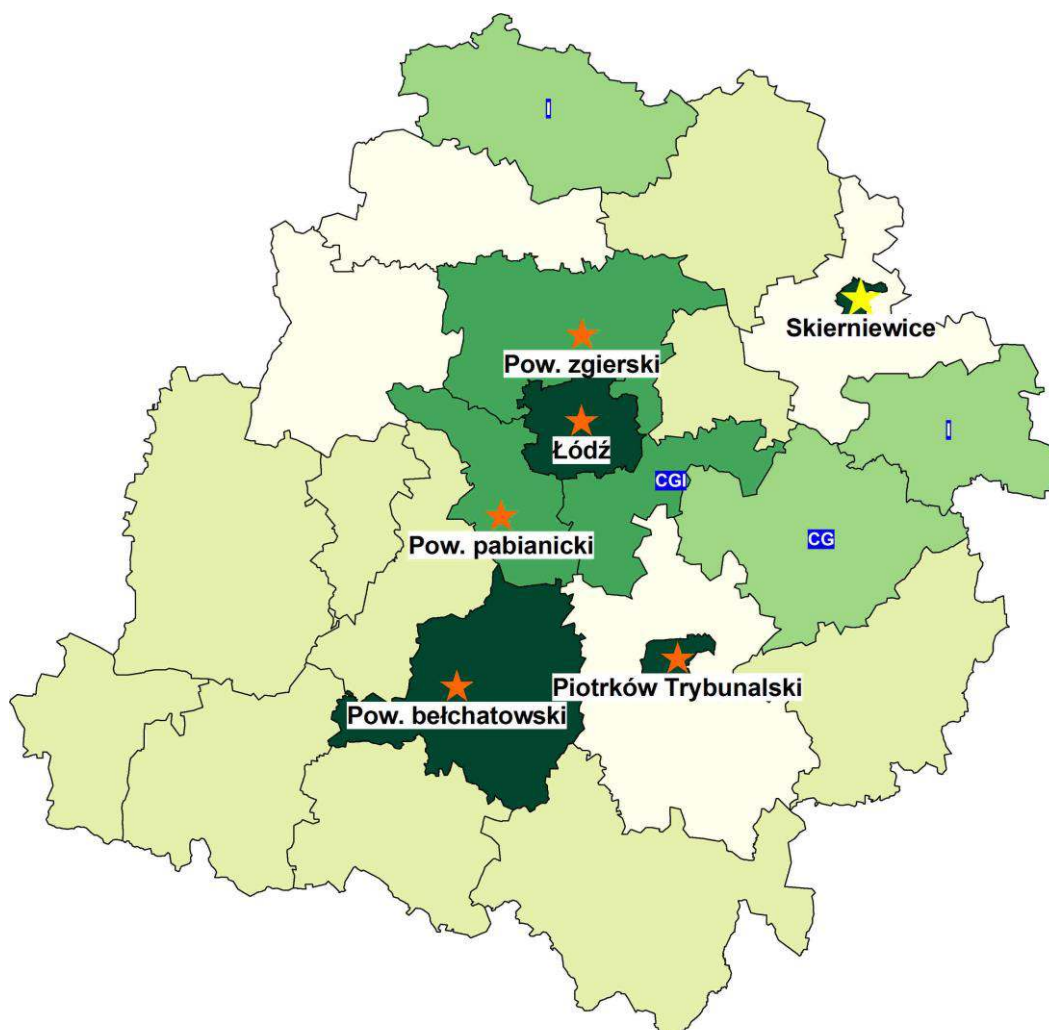
Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach - **złote gwiazdy** to: Skierniewice oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to powiat ziemski bełchatowski, pabianicki, zgierski i miasta Łódź, Piotrków Trybunalski.

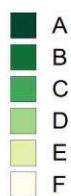
W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Rawa Mazowiecka (m), Skierniewice (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Bełchatów (m), Brzeziny (m), Głowno (m), Konstantynów Łódzki (m), Kutno (m), Łęczyca (m), Łowicz (m), Łódź (m), Pabianice (m), Piotrków Trybunalski (m).

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. łódzkiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2014

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł przetwórczy

G Handel i naprawy

I Zakwaterowanie i gastronomia

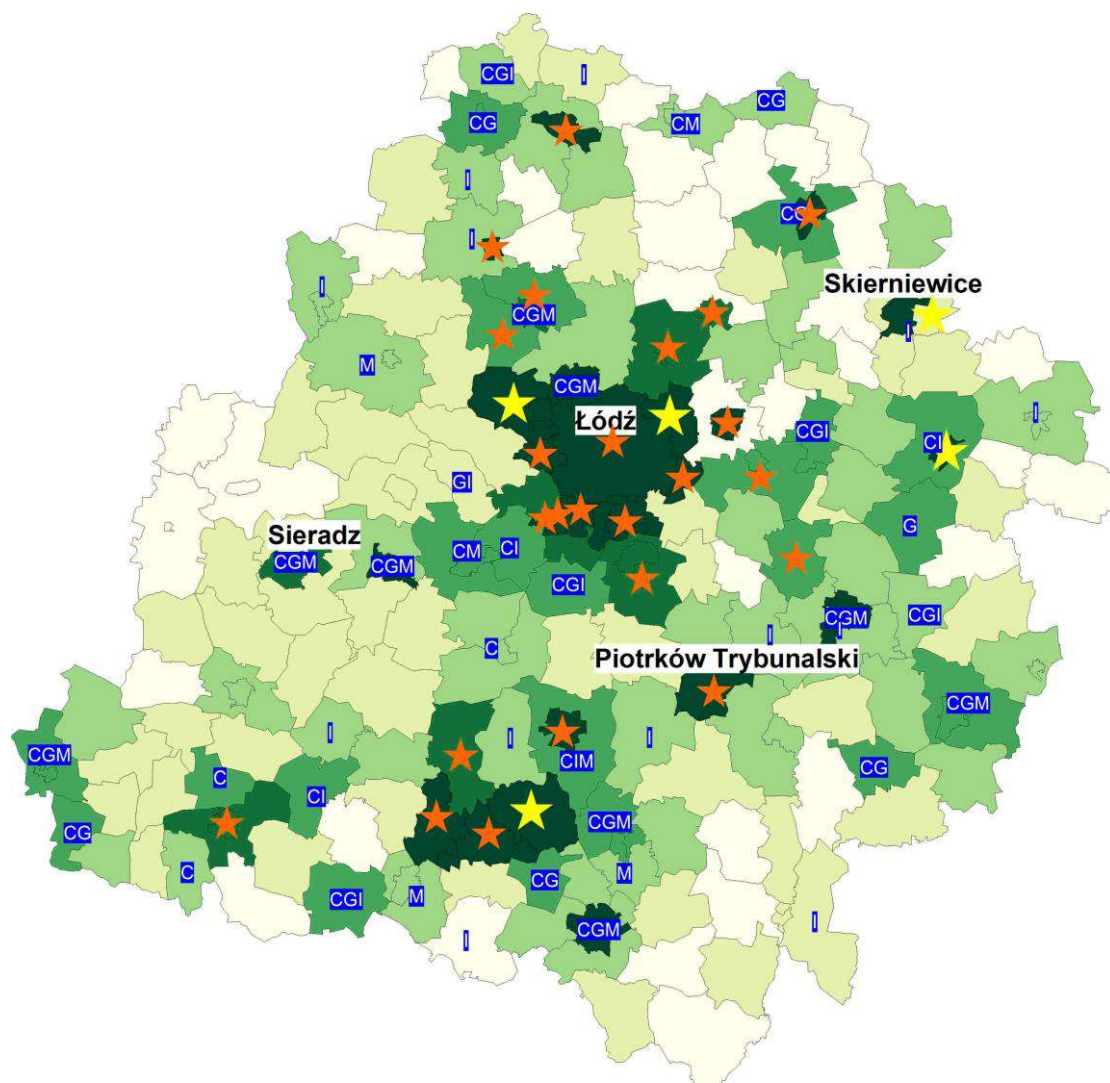
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

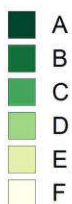
Skierniewice

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. łódzkiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2014

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C
G
I
M

Przemysł przetwórczy
Handel i naprawy
Zakwaterowanie i gastronomia
Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Aleksandrów Łódzki (m-w), Kleszczów (w), Nowosolna (w), Rawa Mazowiecka (m), Skierniewice (m)

Źródło: Opracowanie własne.

W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Kleszczów (w), Nowosolna (w),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Andrespol (w), Inowłódz (r), Ksawerów (w), Ozorków (w), Pabianice (w), Parzęczew (w), Rząśnia (w), Sulmierzyce (w), Szczerców (w), Ujazd (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Aleksandrów Łódzki (m-w),
- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Koluszki (m-w), Rzgów (m-w), Stryków (m-w), Tuszyn (m-w), Wieluń (m-w).

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie łódzkim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego
www.biznes.lodzkie.pl

Łódzkie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIiIZ to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie łódzkim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Wojewódzkie Porozumienie Izb Gospodarczych (<http://www.rig.kutno.pl/>)

W skład WPIG wchodzi: Regionalna Izba Gospodarcza w Kutnie, Regionalna Izba Gospodarcza w Łodzi, Regionalna Izba Budownictwa w Łodzi, Regionalna Izba Gospodarcza w Piotrkowie Trybunalskim, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Radomsku, Skierniewicka Izba Gospodarcza, Izba Gospodarcza Regionu Tomaszowskiego. Główny cel działalności WPIG to określenie konieczności integracji środowisk gospodarczych w celu wspólnej reprezentacji ich interesów wobec władz wojewódzkich oraz zdynamizowanie prac nad kształtem samorządu gospodarczego i jego udziału w życiu gospodarczym regionu łódzkiego. Wśród najważniejszych zadań WPIG można wymienić: działania zmierzające do stworzenia i uchwalenia „Ustawy o Samorządzie Gospodarczym”, współpracę z innymi stowarzyszeniami gospodarczymi działającymi na terenie województwa łódzkiego w celu podnoszenia rangi małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenie partnerskich zasad działania z władzami samorządowymi województwa łódzkiego, udział przedstawicieli WPIG w obradach Sejmiku Województwa Łódzkiego, a także integrację organizacji środowisk gospodarczych i reprezentację pracodawców województwa łódzkiego.

Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa (www.liph.com.pl)

ŁIPH jest organizacją samorządu gospodarczego skupiającą ponad 300 podmiotów gospodarczych, na rzecz których świadczy różnorodne usługi. Główną ideą Izby jest troska o przedsiębiorców. Podstawowe obszary działania ŁIPH to m.in.: spotkania B2B, konferencje i szkolenia, doradztwo i informacja gospodarcza, reprezentacja interesów firm członkowskich, realizacja projektów współfinansowanych z UE, wsparcie w podnoszeniu konkurencyjności na rynkach zagranicznych. Oferta Izby dla eksporterów obejmuje m.in. usługi legalizacji dokumentów, wystawianie świadectw pochodzenia towaru (od 2 marca 2015 r.), a także

kojarzenie partnerów zagranicznych (poszukiwanie zagranicznych partnerów biznesowych, przekazywanie informacji nt. przetargów i ofert firm zagranicznych adresowanych do polskich przedsiębiorstw, udostępnianie informacji o zagranicznych, branżowych imprezach targowo-wystawienniczych, misjach gospodarczych organizowanych z Polski i do Polski, przekazywanie danych rynkowych polskich placówek za granicą, jak również zagranicznych przedstawicielstw dyplomatycznych i handlowych w Polsce, informowanie o planowanych wizytach w Polsce przedstawicieli zagranicznych przedsiębiorstw).

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi (www.frp.lodz.pl)

FRP podejmuje działania, których celem jest integracja środowiska biznesu, rozwój innowacji, współpraca między przedsiębiorstwami i jednostkami naukowo-badawczymi, transfer wiedzy i technologii, budowa gospodarki opartej na wiedzy oraz wspieranie integracji europejskiej. Fundacja oferuje m.in.: usługi szkoleniowe (w tym na zamówienie – dostosowane do potrzeb klienta), doradcze (np. audyt technologiczny, innowacyjny i eksportowy) oraz informacyjne, a także organizuje kursy dla kandydatów na członków rad nadzorczych. FRP wydaje miesięcznik Biuletyn Informacyjny FRP, organizuje spotkania Forum Przedsiębiorczości oraz prowadzi spotkania Nauka dla Biznesu. Jako partner i koordynator Fundacja prowadzi pilotażowe międzynarodowe projekty m.in. z zakresu nowoczesnego zarządzania, rozwoju eksportu, popularyzacji nauki i promocji osiągnięć zespołów badawczych, społecznej odpowiedzialności biznesu, dostosowania programów uczelni wyższych do potrzeb gospodarki, integracji grup szczególnego ryzyka w przedsiębiorstwach i społeczeństwie, mobilności w podejmowaniu zatrudnienia w UE.

Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o. Technopark Łódź (<http://www.technopark.lodz.pl/>)

Oferta Technoparku Łódź obejmuje m.in.: transfer nowoczesnych technologii ze sfery nauki do sfery biznesu (BioNanoPark - centrum wdrożeniowe dla biznesu obejmujące Laboratorium Biotechnologii Przemysłowej, Laboratorium Biofizyki Molekularnej i Nanostrukturalnej wraz z Pracownią Indywidualnych Implantów Medycznych, która jako jedyna w Polsce wykonuje implanty przygotowywane na miarę dla konkretnego pacjenta metodą tzw. szybkiego prototypowania), a także pomoc młodym firmom (Inkubator Technologiczny). Park oferuje preferencyjne warunki dzierżawy terenu - tereny inwestycyjne dla przedsiębiorców podzielono na 22 działki inwestycyjne różnej wielkości, które są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego - obszar ten przeznaczony jest pod usługi i nieuciążliwą produkcję oraz zabudowę hotelową. Oferta jest szczególnie atrakcyjna dla firm, które nie chcą inwestować we własne działy R&D, ponieważ mogą na atrakcyjnych warunkach zlecać badania swoich produktów centrum wdrożeniowemu BioNanoPark. Na terenie Parku funkcjonuje także Centrum szkoleniowo-konferencyjne.

Bełchatowsko Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny Sp. z o.o. (<http://www.ppt.belchatow.pl/>)

BKPPT wykorzystując lokalną infrastrukturę umożliwia podejmowanie na preferencyjnych warunkach działalności gospodarczej, zwłaszcza przez małych i średnich przedsiębiorców. Oferta Parku obejmuje m.in.: możliwość nabycia lub dzierżawy terenów inwestycyjnych dla

inwestorów krajowych i zagranicznych, możliwość wynajęcia powierzchni w Inkubatorze Technologicznym, korzystania z infrastruktury oraz profesjonalnych usług pomocniczych (usługi informacyjne, szkoleniowe, doradcze, księgowe, prawne, innowacyjne i proinnowacyjne), transferu technologii, jak również pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Park oferuje również usługi wirtualnego adresu. W ramach Parku funkcjonuje Regionalne Centrum Inteligentnej Energii oferujące pomoc na wszystkich etapach realizacji inwestycji z wykorzystaniem energooszczędnych i innowacyjnych rozwiązań technologicznych.

4.2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

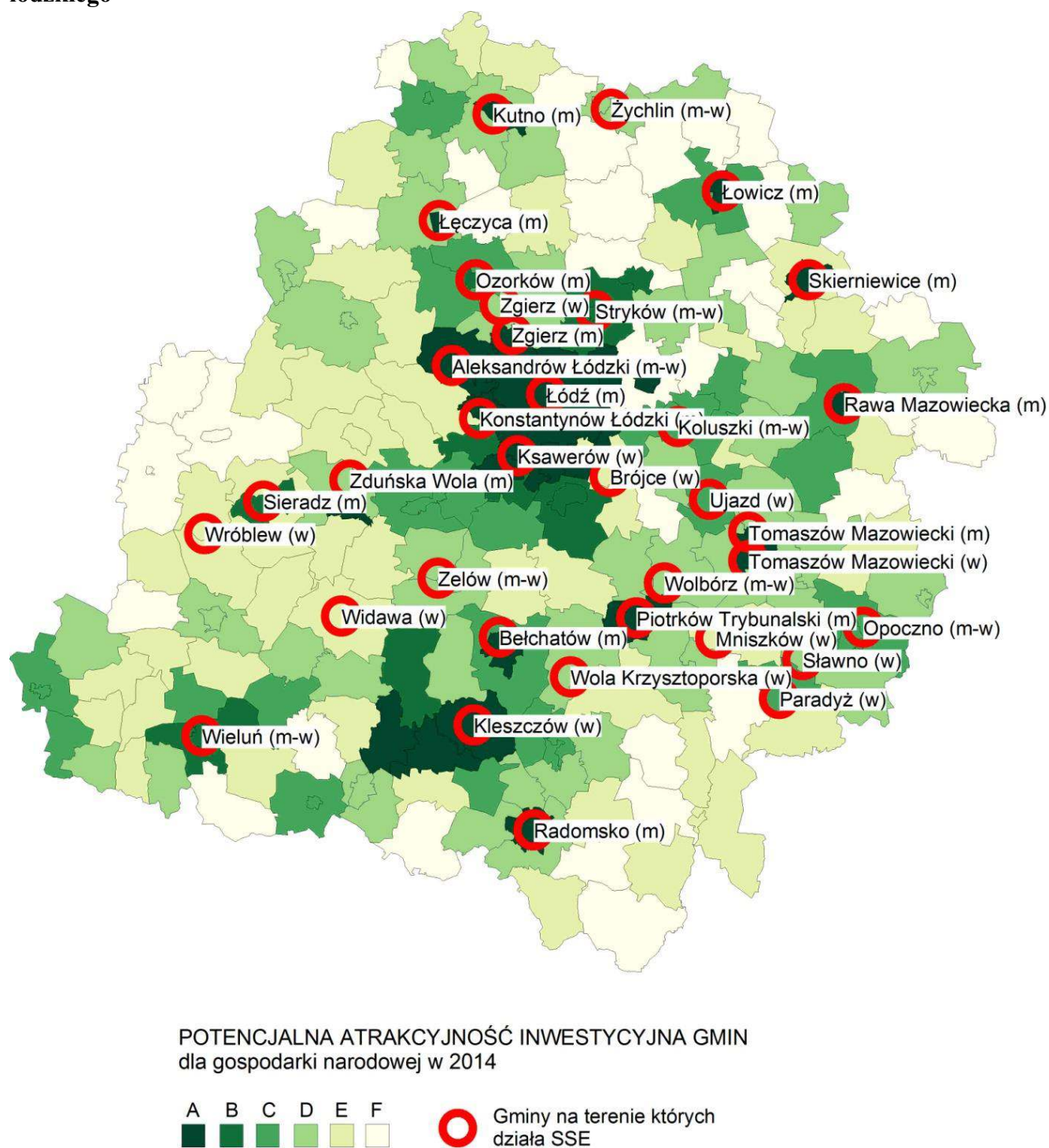
Na terenie województwa łódzkiego funkcjonują 2 specjalne strefy ekonomiczne: Łódzka i Starachowicka. Do końca 2014 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 15 miast i 20 gmin - zob. rys. 3.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1998 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2014 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 10,9 mld zł, co stanowi 11% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 28,1 tys. miejsc pracy w regionie, co stanowi 10% wszystkich miejsc pracy utworzonych w strefach (tab. 4 w Aneksie).

Największa wartość inwestycji strefowych napłynęła do Łodzi. Zostały tu zrealizowane inwestycje o zróżnicowanej strukturze branżowej m.in. spożywcza (Dakri Sp. z o.o., Pifo Eko, Strefa Sp. z o.o.), tworzywa sztuczne (COKO, Werk Polska Sp z o.o., Wirthwein Polska Sp z o.o., Hirsch Porozell Sp. z o.o., MECALIT POLSKA Sp. z o.o., CKM Technologie), BPO (Fujitsu Services Sp. z o.o., Business Support Solution S.A.), opakowania (Albea Poland Sp. Z o.o., Schaumaplast, Organika Sp. z o.o., AMCOR FLEXIBLES REFLEX Sp. z o.o., medyczna (MDH Sp. z o.o.), kosmetyczna (Gillette Poland International Sp z o.o, Delia Cosmetics Distribution), informatyczna (DELL Products (Poland) Sp z o.o., Ericpol Telecom Sp. z o.o., AMG.lab), motoryzacyjna (P.H.U. Bilex Sp. z o.o. ABB Sp. z o.o.), wyroby metalowe (Bobrus Maszyny Poligraficzne Sp. z o.o.), sprzęt AGD (BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o. Grupa Bosch-Siemens, Coko-Werk Polska Sp. z o.o.).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa łódzkiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów z sektora nowoczesnych usług i badawczo-rozwojowych, AGD, farmaceutyczno-kosmetycznego i materiałów budowlanych, zarówno w przypadku Łódzkiej jak i Starachowickiej SSE.

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa łódzkiego

Źródło: Opracowanie własne.

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,818	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,565	C	C	E	D	D
LUBELSKIE	0,173	F	E	F	F	F
LUBUSKIE	0,319	E	E	D	C	E
ŁÓDZKIE	0,566	C	B	E	E	D
MAŁOPOLSKIE	0,691	B	B	A	A	B
MAZOWIECKIE	0,985	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,267	E	E	D	E	E
PODKARPACKIE	0,364	D	E	D	E	E
PODLASKIE	0,244	E	E	E	D	E
POMORSKIE	0,667	B	C	A	A	B
ŚLĄSKIE	1,000	A	A	B	C	A
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,000	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,206	E	F	D	C	E
WIELKOPOLSKIE	0,489	D	D	C	D	C
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,587	C	C	C	A	C

Źródło: Opracowanie na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Tabela 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
bełchatowski	0,311	A	A	A	B	A
m.Łódź	0,303	A	A	A	B	A
m.Skierniewice	0,303	A	A	A	A	A
m.Piotrków Trybunalski	0,280	A	A	A	C	A
zgierski	0,247	C	B	B	C	C
pabianicki	0,242	C	C	C	C	C
łódzki wschodni	0,236	C	C	B	B	D

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2015 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tabela 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Bełchatów (m)	0,251	A	A	A	B	A
Łódź (m)	0,249	A	A	A	B	A
Rawa Mazowiecka (m)	0,248	A	A	A	A	A
Pabianice (m)	0,247	A	A	A	B	A
Skierzwice (m)	0,243	A	A	A	A	A
Zgierz (m)	0,230	A	A	A	D	A
Tomaszów Mazowiecki (m)	0,229	A	A	A	D	A
Piotrków Trybunalski (m)	0,226	A	A	A	B	A
Konstantynów Łódzki (m)	0,223	A	A	A	C	A
Kutno (m)	0,217	A	A	A	C	A
Łowicz (m)	0,216	A	A	A	C	A
Łęczyca (m)	0,214	A	A	A	C	A
Zduńska Wola (m)	0,210	A	A	A	E	A
Radomsko (m)	0,209	A	A	B	D	A
Brzeziny (m)	0,208	A	A	A	C	B
Głowno (m)	0,204	B	B	B	C	B
Sieradz (m)	0,200	B	B	B	D	A
Ozorków (m)	0,194	B	B	B	D	B
Gminy wiejskie						
Kleszczów (w)	0,358	A	A	A	A	A
Anderspol (w)	0,225	A	A	A	B	A
Nowosolna (w)	0,221	A	A	A	A	A
Ksawerów (w)	0,219	A	A	A	B	B
Rząśnia (w)	0,217	A	A	B	B	C
Sulmierzyce (w)	0,207	A	A	A	C	C
Szczerców (w)	0,204	B	A	B	B	C
Pabianice (w)	0,201	B	B	B	B	C
Parzęczew (w)	0,187	C	B	B	C	C
Jeżów (w)	0,186	C	B	B	B	D
Ozorków (w)	0,183	C	B	C	C	C
Bolesławiec (w)	0,181	C	C	C	D	D
Paradyż (w)	0,177	C	C	C	D	D
Lgota Wielka (w)	0,175	C	C	C	D	D

Ujazd (w)	0,175	C	C	C	C	C
Czarnożyły (w)	0,174	C	C	D	D	D
Łowicz (w)	0,173	C	C	C	D	D
Dłutów (w)	0,172	C	C	C	C	D
Osjaków (w)	0,172	C	C	D	B	D
Rawa Mazowiecka (w)	0,172	C	C	D	B	E
Bełchatów (w)	0,171	C	C	D	C	C
Dobroń (w)	0,170	C	C	D	B	D
Czerniewice (w)	0,170	C	D	C	D	E
Gminy miejsko-wiejskie						
Aleksandrów Łódzki (m-w)	0,245	A	A	A	A	A
Rzgów (m-w)	0,215	A	A	A	A	B
Stryków (m-w)	0,204	B	A	A	A	C
Tuszyn (m-w)	0,196	B	B	A	A	C
Wieluń (m-w)	0,189	B	B	B	B	B
Wieruszów (m-w)	0,184	C	C	C	D	C
Koluszki (m-w)	0,184	C	C	C	C	C
Kamieńsk (m-w)	0,182	C	C	C	D	C
Krośniewice (m-w)	0,181	C	C	C	D	D
Opoczno (m-w)	0,177	C	C	C	D	C
Łask (m-w)	0,173	C	C	D	D	C
Działoszyn (m-w)	0,172	C	C	B	C	D

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2015).

Tabela 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2014 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w zł	Liczba nowych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Łódzka	Powiat bełchatowski, gmina Kleszczów	127 448 425,35	53	metale
Łódzka	Powiat bełchatowski, gmina Żelów	-	-	brak
Łódzka	Powiat bełchatowski, miasto Bełchatów	-	-	brak
Łódzka	Powiat kutnowski, gmina Żychlin	-	-	brak
Łódzka	Powiat kutnowski, miasto Kutno	1 468 522 454,00	1 065	artykuły spożywcze, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych,
Łódzka	Powiat łaski, gmina Widawa	2 349 224,00	13	chemikalia i wyroby chemiczne
Łódzka	Powiat łączycki, miasto Łęczyca	239 150 305,46	980	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Łódzka	Powiat łowicki, miasto Łowicz	14 735 153,00	16	chemikalia i wyroby chemiczne
Łódzka	Powiat łódzki wschodni, gmina Brójce	-	-	brak
Łódzka	Powiat łódzki wschodni, gmina Kolaszki	11 498 761,40	1	artykuły spożywcze, magazynowanie i usługi wspomagające transport,
Łódzka	Powiat m.Łódź, miasto Łódź	3 147 942 486,96	12 012	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego,
Łódzka	Powiat m.Piotrków Trybunalski, miasto Piotrków Trybunalski	437 590 079,39	1 698	metale
Łódzka	Powiat m.Skierniewice, miasto Skierniewice	2 492 572,00	-	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Starachowicka	Powiat opoczyński, gmina Mniszków	29 816 582,00	47	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat opoczyński, gmina Opoczno	28 695 081,00	408	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat opoczyński, gmina Paradyż	199 877 744,00	239	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat opoczyński, gmina Sławno	2 839 070,53	19	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat pabianicki, gmina Ksawerów	271 464 045,50	597	wyroby tekstylne, podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i

				pozostałe wyroby farmaceutyczne, chemikalia i wyroby chemiczne, podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Łódzka	Powiat pabianicki, miasto Konstantynów Łódzki	173 477 732,82	172	
Łódzka	Powiat piotrkowski, gmina Wola Krzysztoporska	-	-	brak
Łódzka	Powiat piotrkowski, gmina Wolbórz	39 104 160,60	76	magazynowanie i usługi wspomagające transport
Łódzka	Powiat radomski, miasto Radomsko	1 042 660 230,07	2 602	urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Łódzka	Powiat rawski, miasto Rawa Mazowiecka	139 965 277,01	280	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane, meble
Łódzka	Powiat sieradzki, gmina Wróblew	24 282 180,00	292	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat sieradzki, miasto Sieradz	114 015 414,00	473	podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne
Łódzka	Powiat tomaszowski, gmina Tomaszów Mazowiecki	283 250 058,37	441	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat tomaszowski, gmina Ujazd	851 988 142,00	304	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat tomaszowski, miasto Tomaszów Mazowiecki	307 329 451,75	732	artykuły spożywcze, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Łódzka	Powiat wieluński, gmina Wieluń	135 824 000,00	1 157	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Łódzka	Powiat zduńskowski, miasto Zduńska Wola	30 654 444,50	1 512	odzież
Łódzka	Powiat zgierski, gmina Aleksandrów Łódzki	424 658 279,47	601	chemikalia i wyroby chemiczne, urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego,
Łódzka	Powiat zgierski, gmina Stryków	516 533 748,15	601	papier i wyroby z papieru, podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne,
Łódzka	Powiat zgierski, gmina Zgierz	-	-	brak
Łódzka	Powiat zgierski, miasto Ozorków	707 460 901,99	1 418	papier i wyroby z papieru, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych,
Łódzka	Powiat zgierski, miasto Zgierz	161 206 418,00	294	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

TABELA 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi	b.d.
Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi	A – Wydział Kompozycji, Teorii Muzyki, Rytmiki i Edukacji Muzycznej
	B – Wydział Wokalno-Aktorski
	B – Wydział Instrumentalny
	B – Wydział Fortepianu, Organów, Klawesynu i Instrumentów Dawnych
Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi	B – Wydział Wzornictwa i Architektury Wnętrz
	B – Wydział Sztuk Wizualnych
	B – Wydział Grafiki i Malarstwa
	B – Wydział Tkaniny i Ubioru
Mazowiecka Wyższa Szkoła Humanistyczno-Pedagogiczna w Łowiczu	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi	A – Wydział Operatorski i Realizacji Telewizyjnej
	A – Wydział Reżyserii Filmowej i Telewizyjnej
	B – Wydział Organizacji Sztuki Filmowej
	B – Wydział Aktorski
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skierniewicach	b.d.
Politechnika Łódzka	A – Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności
	A – Architektury i Inżynierii Środowiska
	A – Wydział Chemiczny
	A – Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki
	A – Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów
	A – Wydział Mechaniczny
	A – Wydział Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej

	B – Wydział Organizacji i Zarządzania
	B – Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska
	B – Instytut Papiernictwa i Poligrafii
Społeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi	A – Wydział Zarządzania
	B – Instytut Anglistyki
	B – Instytut Technologii Informatycznych
Szkoła Wyższa Ekonomii i Zarządzania w Łodzi	b.d.
Uczelnia Nauk Społecznych	b.d.
Uniwersytet Łódzki	A – Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
	A – Wydział Zarządzania
	A – Wydział Biologii i Ochrony Środowiska
	A – Wydział Chemii
	A – Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej
	B – Wydział Filologiczny
	B – Wydział Filozoficzno-Historyczny
	B – Wydział Prawa i Administracji
	B – Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych
	B – Wydział Nauk o Wychowaniu
	B – Wydział Nauk Geograficznych
	B – Wydział Matematyki i Informatyki
Uniwersytet Medyczny w Łodzi	A – Wydział Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego
	A – Wydział Lekarski
	A – Wydział Farmaceutyczny
	A – Wydział Nauk o Zdrowiu
	B – Wydział Wojskowo-Lekarski
Wschód-Zachód Szkoła Wyższa im. Henryka Józwiaka	b.d.
Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła COSINUS w Łodzi	b.d.

Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej i Nauk Społecznych w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna im. prof. Szczepana A. Pieniążka w Skierniewicach	b.d.
Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Gospodarki Krajowej w Kutnie	b.d.
Wyższa Szkoła Handlowa im. Króla Stefana Batorego w Piotrkowie Trybunalskim	b.d.
Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Pabianicach	b.d.
Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Sieradzu	b.d.
Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności z siedzibą w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Kosmetyki i Nauk o Zdrowiu w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Kupiecka w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Nowa Edukacja w Łomiankach	b.d.
Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Sportowa im. Kazimierza Górskiego w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi	B – dla całej szkoły
Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania w Łodzi	b.d.
Wyższa Szkoła Zawodowa Łódzkiej Korporacji Oświatowej w Łodzi	b.d.
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach; Filia w Piotrkowie Trybunalskim	B – Wydział Filologiczno-Historyczny
	B – Wydział Nauk Społecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Dziennika Urzędowego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Warszawa, dnia 9 lipca 2014 r.; Pozycja 38; Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 lipca 2014 roku; o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym.

Redakcja raportu: Paulina Mechło.